

נדי לחסום את דרכו של עזר וייצמן, מוכן בגין להתכפר עוד לפני הבחירות הבאות, ולהמליך את שמיר

ציר בגין-שמיר

שנים, משנת 1936, ועזב את האצ"ל יחד עם מקימי לח"י. הוא הצטרף לחרות ולחיים הפוליטיים בישראל רק בתחילת שנות ה-70.

באותם ימי-מחלת בגין עלה שם נוסף: שמו של יושב-ראש ועדת-החוקי-הביטחון של הכנסת, הפרופסור משה (מישה) ארנס. אולם שמו של ארנס הועלה בעיקר על-ידו עצמו, ונראה כבר אז חסר סיכוי ממש.

אין ספק כי במצב הפוליטי של היום, ובמצב הפוליטי כפי שאפשר לחזות אותו בשנתיים הקרובות, היורש הטבעי ביותר הוא עזר וייצמן. אולם שר-הביטחון, ש' לזכותו זוקפים הכל את ניצחון הליכוד בבחירות האחרונות, הוא נטע זר ב' חרות. ומה שגרוע מכך: מערכת-היחסים בינו לבין בגין היא כזו. שבגין אינו מוכן בשום פנים ואופן להפקיד בידיו את ה' ירושה.

„מנחם

הראשון”

כ אשר צנח עזר וייצמן מצה"ל ל' לחיים הפוליטיים, הוא התקבל על-ידי בגין בהתרגשות רבה. וייצמן היה אז הגנרל היחידי שקישט את חרות. או ה' חילו לפעול נגד האלוף הנמרץ, בעל ה' לשון החדה, ותקי חרות ועסקניה, שטר' כבו את בגין במשך עשרות בשנים. ה' מישפחה הלוחמת" לא אהבה מוויסטים חדשים.

גם בגלל סיבה זו הרגיש וייצמן את עצמו כהנוק בתוך חרות. הוא ניסה לבצע שינויים בגישה המעשית שלה, התנגש עם בגין ובמשך שנים רבות נחשב כמי ש' בנד בבגין ושניסה להפילו, ממש כשמר' אל תמיר השוגא, בזמנו.

וייצמן הוא כיום אחד משני השרים הבכירים ביותר בממשלתו של בגין, ו' שמואל תמיר מכהן אף הוא כשר בממ' שלה זו. אולם בגין ידוע כנוקם וכנוטר, אם כי הוא די נבון כדי להסתיר רגשות אלה, עד לרגע-הכרעה. העובדה שוייצמן מן „חזר בתשובה" הצטרף לחיים הפ' ליטיים מחדש אחרי שישב במקור-העס' קים, והביא לליכוד את הניצחון בבח'י רות, גם היא אינה מספקת, כדי להש' כיה מבגין את „הבגידה הגדולה".

לוייצמן יש חיסרון נוסף, שהבניא, בין השאר, להחלטה של בגין להוריש עוד בחייו את השליטון לשמיר. וייצמן, סמל לסיגנון הצברי המחוספס ולדיכור הישיר, אינו נמנע מלהתבטא בחופשיות יתרה על „מנחם הראשון". כמה פעמים היו ביניהם חילופי-דברים חריפים ביותר במהלך שני' בות-הממשלה, שנבעו בעיקר מהתבטאר' יותיו של וייצמן, כמה פעמים עזב וייצ' מן את ישיבת-הממשלה בטריקת-דלת' ופעמים אחרות בשתיקה, שהיתה רועמת אף מטריקת-הדלת.

במשך השנתיים, שבהן מכהנים בגין ווייצמן באותה הממשלה, היו שלוש פע' מים שבהן התכוון וייצמן להתפטר. בפ' עם האחרונה, בפרשת תצהיר הרמטכיל' בעניין אלון-מורה, נודע רק ברגע האחר' רון על כוונתו של בגין לקבל את הת' פטרות שר-הביטחון שלו, ולמנות במ' קומו את אריק שרון. כל הכוחות במיפ' לגות המרכיבות את הקואליציה, המת' נגדות לשרון, שיגרו לבגין אימים חרי' פים, ואילו וייצמן נסוג מרעיון ההת' פטרות, בעיית וייצמן שוב טואטאה מת' חת לשטיח.

חוש-ההומור הטיפוסי של וייצמן מצ' ליף ללא הרף בראש-הממשלה, כמו בכל שאר אישיות-הציבור, על כוסקפה במי' נוף-הכנסת או במסיבות שבהן משתתף שר-הביטחון. הוא אינו מקפיד תמיד להת' בונן מסביב, ולראות מי מאזין ומי נהנה

כספיות. מרידור נחשב כהרפתקן בעניי' ני עסקים, עתיר הצלחות וכישלונות, ו' עמיתיו במיפלגה חוששים שעסקים אלה יזיקו למיפלגה.

נותר רק חיים („גונדר אברהם") לנ' דאו. לנדאו עמד בשרה הראשונה של חוקפי בגין אחרי קמפדייוויד והסכמי' השלום. השניים אומנם השלימו ביניהם, ולנדאו התיישר לפי הקו של ראש' הממשלה, אולם אין בגין מוכן לסלוח ל' „בוגדים" בו. נימוק נוסף לאי-בחירתו של לנדאו כיוורש הוא שאפילו בגין, ידידו של לנדאו במשך עשרות בשנים,

מהחוכמות, ומי מקרב המאזינים ירוץ וידווח על-כך לבגין או לאחד מאנשי' לישכתו. לעיתים גם מופיעות בעיתונים „חוכמות" משל וייצמן על בגין.

וייצמן יודע כי דברים אלה מזיקים לו. הוא ביקש מעיתונאים רבים שלא לצטט את החוכמות שלו במדורים שלהם, והעיתונאים אומנם נענים לו במרבית המקרים. אולם יש מי שדואג לספר על-י' הם לבגין — ועל כך אין בגין, למרות שמעולם לא העיר על כך לווייצמן, סולח לשר-הביטחון שלו.

בגין החליט, איפוא, שלא להניח לעזר

מנחם בגין וייצמן שמיר תמיכה מלאה

המכירו היטב, אינו מעלה על דעתו ש' איש זה יהיה ראש-ממשלת-ישראל. לגבי יצחק שמיר המצב אחר לגמרי בעיניו של בגין. שמיר, נולד בפולין, הארץ שבה נולד גם בגין, אחרי שלמד בבתי-ספר עבריים, החל בכיתה א' ועד לסיום הגימנסיה העברית בבאליסטוק, פנה ללימודי מישפטים, ממש כמו בגין עצמו. שמיר צעיר מבגין בשנתיים. כיום הוא בן 64, ומגיל צעיר התחנך בבית-ר.

ב-1936, שנה אחרי עלייתו לארץ, הצ' טרף שמיר לאצ"ל, אולם בפילוג של 1940 הלך שמיר עם אברהם („יאיר") שטרן, והיה בין מקימי הלח"י. כאשר נהרג יאיר, נמנה שמיר על השלושה ששיקמו את לח"י ושהיוו את המפקדה שלו. שני האחרים: נתן ילין-מור (פריד' מן) והד"ר ישראל אלדד (שייב).

בעיני בגין, שמיר מהווה דוגמה של לוחם-המחתרת הגא. פעמיים נעצר על ידי הבריטים, בשנים 1941 ו-1946, ופע' מיים הצליח לברוח מהשבי. בפעם הש' נייה ברח שמיר מאריתריה, נמלט דרך אתיופיה למוסבה הצרפתית ג'יבוטי, קיבל

וייצמן לרשת אותו. למרות שבגין צריך היה לדעת שוייצמן כראש-ממשלה, או כראש רשימת הליכוד לכנסת, הוא עז' ג'יה הצלה היחידה לליכוד בבחירות ה' באות.

הגוורדיה

הוותיקה נעלמה

גם שמיר אינו בדיוק המועמד ה' אידיאלי של בגין. במצב שנוצר עתה בתוך תנועת-חרות, יש לעג היסטורי' מסויים. במשך כל חייו באופוזיציה, היה בגין מוקף באישים עושי-דברו הנאמנים לו. היה זה רק טבעי שאחד מהם יבוא במקומו. אך אריה בי-אליעזר נפטר, ו' אלמנתו יורקת עתה אש וגופרית לעבר בגין. שימשון יוניצמן נפטר. יוחנן בדר זקן, הפך אחד ממתנגדיו החריפים ביותר של בגין.

יעקוב מרידור מהווה בעייה לגבי ה' ירושה. בגין יודע כי מועמדותו של מרי' דור לא תתקבל, בגלל הסתבכויותיו ה'

מיקלט מדיני בצרפת ועלה לארץ רק ב' מאי 1948.

ב-1955 הצטרף שמיר ל„מוסד", והיה אחד מאנשי-המינהלה הבכירים בו. עשר שנים אחר-כך הוא פרש מהשירות הממ' שלתי, אולם לא נכנס לחיים הפוליטיים. הוא ניצל קשרים שהיו לו, מאז קיבל מיקלט מדיני בצרפת, ואת גל הידידות ישראל-צרפת שגאה בתקופה זו ועמד בראש חברה כלכלית ישראלית-צרפתית. אחר-כך הקים מפעל למוצרי גומי ב' כפר-סבא.

רק ב-1970, כשמסיבות שונות החליט לפרוש מעסקים, הצטרף לתנועת-החרות, והפך אחד מנאמני בגין. הוא צורף מייד להנהלה, ומונה כיושב-ראש מחלקת העולים של תנועת-החרות, שהיתה חשו' בה בתנועה האופוזיציונית, שניסתה לת' פוס טרמפ לאומני על יהודי בריט-המז' עצות. מאוחר יותר מונה כראש מחלקת-האירגון של תנועת-החרות, עמדה ש' היא רבת-כוח בתנועה זו.

בכנסת שעברה היה חבר-כנסת אפור, בלתי-פעיל ובלתי-מתבלט, אך העובדה שהוא היה חבר בוועדת-החוקי-הביטחון תשמש כחיזוק נוסף לבגין, כאשר יצטרך להציג את סגולותיו של שמיר בעיני מיפ' לגתו, הליכוד והציבור, כראש-הממשלה הבא. במארס 1975 נבחר שמיר, אחרי מאבק חריף, כמועמדו של בגין, לתפקיד יושב-ראש הנהלת תנועת-החרות. שני תיים אחר-כך נבחר שמיר לאותו התפ' קיד, והפעם ללא כל התנגדות.

„לא נזוז

מחברון”

ש מיר ידוע כנץ בחרות, וכמתנגד לרוח קמפדייוויד ולהסכמי-השלום. הוא מקורב ביותר לדיעותיה של סקודתו בלח"י, גאולה כהן. אולם שמיר סירב לצאת נגד מנחם בגין במאבק הפנימי העז שהיה בתוך חרות אחרי קמפדיי' וויד, ולמרות שבהצבעה בכנסת, כליל' השימורים, הצביע נגד אישור הסכם קמפ' דייוויד, הוא עשה זאת בקול ענות-הלח' שה. מאז ההצבעה הוא נתן את מלוא תמיכתו לבגין במאבקים בתוך התנועה, בנושא זה כבנושאים אחרים. בהצבעה על הסכמי-השלום כבר הצביע עם בגין.

בגין, היודע-את ריקעו ודיעותיו של שמיר, מודה לו על האלגנטיות שבה הוא הצביע נגדו, ועל התמיכה שהעניק לו מאז. העובדה שרבים, הן מתוך חרות והן מחוצה לה, חושבים ששמיר פשוט אינו מתאים לתפקיד ראש-הממשלה, אינה מפריעה לבגין.

גם הסכנה שהצבתו השרירותית של שמיר, בראשות-הממשלה, חרף ההתנג' דות העזה שצעד זה יעורר, תפוג את הליכוד ואולי גם את חרות, ותביא אולי ליצירת גוף פוליטי חדש בראשותו של עזר וייצמן, אינה מרתיעה את בגין. הוא סומך על השפעתו הרבה ועל כוהו בתוך חרות והליכוד, שיעבירו את המינוי ללא כל זעזוע פנימי.

השיקול של בגין ושמיר הוא שאם יהיה לציבור-הבוחרים זמן להתרגל אל שמיר כאל ראש-ממשלה, הוא יתמוך בו בבחירות הבאות לכנסת, בעיקר אם בגין יתן לו את מלוא התמיכה.

את הצפוי משמיר כראש-ממשל' דה אפשר היה ללמוד כבר באותו היום שבו נערכה השיחה בין ה' שניים. שמיר הופיע בעצרת לזכר הפרעות ביהודי-הברון, ונשא בה, דראשונה מאז נבחר כיושב-ראש-ה' הכנסת, נאום פוליטי חריף, שבו הצהיר הצהרות לאומניות ו„נשי' בע" כי מחברון לא נזוז.